

PROPOSTA CURSOS 5È I 6È DE PRIMÀRIA

BLOC 1: La llengua i els seus parlants

- **Presa de consciència de les llengües que fan servir i en quins contextos les fan servir.**
 - Representació escrita o visual de la biografia lingüística personal
 - Elaboració de mapes lingüístics del barri
 - Observació i comentari de mapes lingüístics
 - Explicació de la diversitat lingüística i cultural del món.
- **Contrast entre qüestions relacionades amb la llengua i el seu ús.**
- **Posada en pràctica d'estratègies per detectar prejudicis i estereotips lingüístics.**
 - Anàlisi de discursos quotidians
 - Visionat de vídeos de diferents parlars o dialectes
 - Reflexió sobre les diferències i semblances
 - Comentari i acords sobre maneres de dir que no menystinguin ningú en cap tipus de situació comunicativa, presencial o virtual.
- **Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana.**
- **Detecció en situacions de la vida pública de comportaments que no respecten la diferència i els seus efectes en la convivència.**

BLOC 2: Comunicació oral

- **Interès per expressar-se oralment adequant la velocitat o la intensitat que s'ha de donar a certes paraules per crear expectatives en les persones que escolten.**
- **Comprensió de textos orals en diferents contextos, amb actitud respectuosa i mostrant capacitat de resposta davant de qualsevol informació rebuda a través de diversos mitjans.**
- **Anàlisi dels components de l'acte comunicatiu:**
 - Situació
 - Participants
 - Intenció
 - Canal
 - Registre: relació que s'estableix entre les parts d'un acte comunicatiu en qualsevol situació comunicativa.
- **Aplicació d'estratègies lingüístiques orals que puguin aplicar-se en l'elaboració de futurs textos escrits, amb adequació, coherència, cohesió i correcció:**
 - Anàlisi sobre els elements d'un discurs
 - Elaboració de guions per seguir un discurs i creació de llistes de verificació
 - De manera autònoma i en contextos formals diversos

- **Anàlisi dels elements del contingut i la forma d'una producció oral: tema i forma (lèxic, estructura del discurs, inferències informatives, elements visuals i de suport).**
- **Reproducció de tota mena de textos en veu alta, tot aplicant estratègies adequades per captar l'atenció.**
- **Ús de models textuais elementals:**
 - Narració
 - Descripció
 - Diàleg
 - Exposició
 - En les produccions orals de les propostes d'aula, de forma autònoma.
- **Interaccions orals més elaborades que es produeixen dins l'horari escolar, tenint en compte:**
 - L'adequació del registre, el context i el destinatari
 - L'argumentació respectant els punts de vista
 - La gestió de la conversa (preguntes que serveixen per aclarir, donar exemples)
 - Ús d'elements bàsics de cortesia com bona tarda, avui us parlaré de, aprofito per agrair, etc.
- **Aplicació i reflexió d'estratègies d'escolta activa:**
 - Mostra d'interès amb gestos i paraules
 - Resposta empàtica i assertiva
 - Reformulació del discurs per assegurar-ne la comprensió
 - Desenvolupament del pensament creatiu i crític per proposar solucions per resoldre conflictes, de manera progressivament autònoma.
- **Aplicació d'estratègies d'ús d'un llenguatge no discriminatori:**
 - Respecte a la diversitat
 - Llenguatge inclusiu
 - Igualtat i convivència
 - Coeducació
- **Aplicació d'estratègies per a la comprensió íntegra d'un text:**
 - Identificació del sentit global i la informació rellevant
 - Reconeixement de la informació explícita i implícita del text
 - Connexions i inferències
- **Aplicació d'estratègies sobre elements de la comunicació no verbal (distància interpersonal, moviments corporals, silencis, etc.), com ara:**
 - Anàlisi de situacions reals i audiovisuals i propostes de canvis
 - Autoconeixement i millora personal amb reflexió crítica
- **Ús d'eines analògiques i digitals per produir textos orals de forma guiada i progressivament autònoma:**
 - Infografies
 - Eines per gravar i editar vídeos
 - Creació de qüestionaris i enquestes
 - Plataformes per a la cocreació de textos

BLOC 3: Comprensió lectora

- **Fluïdesa Lectora (a final de curs)**
 - 5è: 133-149 paraules per minut - nivell normal
 - 6è: 157 - 172 paraules per minut. - nivell normal
- **Lectura i dramatització, si convé, en veu alta amb una entonació i ritme adequats, tenint en compte:**
 - Els signes de puntuació treballats: punt, coma, interrogant, exclamació, guió de diàleg, punt i coma i punts suspensius
 - La modalitat oracional
 - La intencionalitat del text
 - Preparació de les lectures de manera autònoma
- **Identificació i anàlisi d'elements gràfics, textuals i paratextuals que afavoreixen la comprensió del text:**
 - Mapes, gràfics, esquemes, infografies
 - Encapçalaments, índexs, bibliografies
 - A partir de textos diversos
- **Aplicació i reflexió d'estratègies de comprensió lectora en textos complexos i de fonts documentals diverses:**
 - Abans de llegir: definir un objectiu de lectura, activar coneixements previs
 - Durant la lectura: inferir, interpretar, relacionar informació, construir interpretació personal sobre què explica el text
 - Després de llegir: recapitular, extreure idees, resumir
 - En funció de la complexitat del text, amb ajuda i de manera cada vegada més autònoma.
- **Detecció, valoració i anàlisi dels usos discriminatoris del llenguatge verbal en textos de qualsevol modalitat que arribin a l'aula.**
- **Reflexió en petit grup o de manera individual i valoració crítica d'aquests, i creació de propostes alternatives.**

BLOC 4: Expressió escrita

- **Producció de textos de tipologia diversa adaptats al seu ús i context, dirigits a diferents destinataris, de forma autònoma i amb una intenció concreta, com ara:**
 - Missatges, cartes i correus electrònics
 - Avisos i cartells
 - Descripció i definicions
 - Rodolins i poemes (ús de llenguatge poètic i poemes paral·lels)
 - Notícies (títol, subtítol, què, qui, quan, com i per què)
 - Diaris personals i de grup
 - Cròniques
 - Textos expositius (resum, esquemes, reportatge, documental)
 - Textos instructius (normes de funcionament de l'aula i de l'escola, reglaments esportius, funcionament d'aparells, manualitats, experiments)
 - Entrevistes
 - Narracions (de fets viscuts, d'històries conegudes, amb variacions, o inventades)

- Còmics
- Argumentació d'opinions
- Anuncis publicitaris
- **Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de textos escrits i multimodals d'ús escolar i social, amb diferents propòsits comunicatius i de forma autònoma.**
- **Estratègies de planificació:**
 - Concreció del destinatari, del tema i del propòsit
 - Converses amb diferents recursos per generar idees (pluja d'idees, lectura de fragments, una pintura, una música...)
 - Esquemes, dibuixos, mapes mentals, mapes conceptuals, bases d'orientació i murals col·lectius amb notes adhesives per seleccionar i organitzar les idees
 - Especificació de paraules clau, estructures i connectors
- **Estratègies de redacció:**
 - Consciència d'esborrany (la revisió és inherent a l'escriptura)
 - Escriptura conjunta per parelles o entre infants i docents
 - Consulta d'informació i de models a l'abast
 - Interacció entre companys i amb el docent
- **Estratègies de revisió i edició:**
 - Lectura entre companys i entre companys i el docent
 - Aplicació de pautes de revisió personals i grupals
 - Reescriptura del text
 - Ús de rúbriques d'autoavaluació del procés
- **Utilització d'elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma autònoma, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula:**
 - Elements gràfics: la fotografia, el dibuix, el mapa, l'esquema, i el vídeo, en funció de cada text, per facilitar-ne la comprensió
 - Elements paratextuals: títol general i títols dels apartats, tipografia, espais entre els apartats i negretes, que facilitin l'organització del text
- **Ús de bastides i altres suports, de forma progressivament autònoma, tant en paper com digitals, per millorar la producció de textos propis:**
 - Modelatge de l'estratègia, pràctica guiada i supervisió
 - Llistes de verificació
- **Presentació acurada dels textos fent atenció a:**
 - La regularitat de la mida de les lletres
 - La distribució de l'espai
 - Els marges adequats
 - La polidesa
- **Aplicació i reflexió de totes les normes ortogràfiques treballades (vegeu el BLOC 7. Reflexió sobre la llengua):**
 - Majúscules en noms propis i començament d'escrit
 - Punt, interrogació o admiració al final de la frase i altres signes de puntuació
 - Grups consonàntics: br/bl
 - Plurals acabats en -es
 - ca/que/qui/co/cu i ga/gue/gui/go/gu
 - rr i ss entre vocals

- Apòstrof, d', l' (sense excepcions) i contraccions (del, pel, al)
- Pretèrit imperfet acabat en -ava
- Infinitius acabats en -r
- Ortografia dels dígrafs: qu, gu, rr, ss, ix, ig, tg, tj
- Síl·labes tòniques i àtones.
- Diftongs i hiats.
- Accent obert i accent tancat. Vocals que admeten un sol tipus d'accent.
- Accentuació de paraules agudes, planes i esdrúixoles.

BLOC 5: Alfabetització informacional

- **Reconeixement de la necessitat de cercar i seleccionar informació en diferents formats i suports (paper i digital) per a un propòsit comunicatiu concret.**
- **Ús d'estratègies per a la cerca d'informació de manera eficient:**
 - Identificació del tema de la cerca
 - Elaboració d'un pla (cercar, triar, seleccionar)
 - Ús de paraules clau
 - Ús de diferents fonts d'informació (enciclopèdies, llibres, fonts digitals, etc.)
 - Ús de paraules clau
 - Ús del llibre de text, del quadern, d'internet i d'eines digitals per a la gestió de la informació
- **Ús d'eines que faciliten la comprensió de la informació i l'aprenentatge:**
 - Esquemes, resums, mapes conceptuals
 - Ús d'eines digitals: taules de dades, documents compartits
- **Valoració i selecció de la informació més rellevant per respondre al propòsit, distingint fets d'opinions i identificant notícies falses.**
- **Ús d'estratègies elementals per contrastar la informació de diverses fonts.**
- **Aplicació de procediments per citar les fonts d'informació consultades (imatges, text, àudio o vídeo).**

BLOC 6: Educació literària

- **Interès i plaer per la lectura d'obres de la literatura, amb actitud de curiositat, i d'escolta activa de textos orals i audiovisuals de diverses èpoques i cultures.**
- **Ús de models textuais propis de la tradició oral i de la literatura infantil i juvenil de diferents èpoques:**
 - Textos poètics (poemes, haikus, rodolins, endevinalles, embarbussaments)
 - Textos narratius (contes populars, novel·les per a infants, rondalles, mites)
 - Textos teatrals (obres de teatre per a infants)
 - Textos humorístics (acudits, calembours)
- **Reconeixement de la intencionalitat del text literari, explorant-ne les emocions i els sentiments (sorpresa, tristesa, alegria, etc.).**
- **Identificació de la temàtica (l'amor, el temps, el paisatge, la por, la identitat, etc.) i els personatges (protagonista, antagonista, secundaris).**
- **Ús de recursos expressius (metàfores, comparacions, onomatopeies, rimes, etc.) de manera autònoma en textos literaris orals, escrits i multimodals.**

- **Anàlisi del sentit d'algunes expressions i girs lingüístics (refranys i frases fetes).**
- **Ús del diàleg en les obres literàries com a reflex de la diversitat lingüística (sociolectes i dialectes) amb valoració crítica.**
- **Ús de recursos (llibres de biblioteca, internet, etc.) per conèixer autors i autores i il·lustradors i il·lustradores d'obres literàries catalanes i universals.**

BLOC 7: Reflexió sobre la llengua

- **Reconeixement del funcionament de la llengua a partir de la comparació, l'observació i la manipulació de fragments textuais.**
- **Reflexió sobre la relació entre la forma, la funció i el significat en els diferents nivells de la llengua, a partir de l'anàlisi de textos:**
 - **Fonètiques/fonològiques:** so i grafia (diftongs, hiats, síl·laba tònica/àtona)
 - **Morfològiques:**
 - Gènere (masculí i femení) i nombre (singular i plural) de noms i adjectius.
 - Verb: reconeixement de les tres conjugacions verbals, el temps (present, passat i futur) i la persona (primera, segona i tercera)
 - Altres classes de paraules: determinants (articles, demostratius i possessius), adjectius (qualificatius i numerals), pronoms personals forts (jo, tu, ell, ella, nosaltres, vosaltres, ells, elles), adverbis de temps, de lloc, de manera i de negació, preposicions (a, de, per) i conjuncions (i, o, ni, però, perquè)
 - **Semàntiques:** sinonímia i antonímia, restriccions del significat en funció dels contextos
 - **Sintàctiques:** concordança entre elements del sintagma nominal i entre subjecte i predicat
- **Anàlisi i ús de les modalitats oracionals en relació amb la intenció comunicativa:**
 - Reconeixement d'oracions de diferent modalitat (enunciativa, interrogativa, exclamativa)
 - Anàlisi dels contextos d'ús en cada cas
- **Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita en l'ús quotidià.**
- **Ús dels signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit i en relació amb el significat en les diferents produccions.**